

10 2011

Ročník 59 (89)

Cena 80 Kč / 3,89 EUR

www.myslivosť.cz

myslivost

Strana myslivosti

Celkem **144** stran

+ 32 stran přílohy

MYSLIVECKÉ ZÁBAVY

pouze pro přímé předplatitele

časopis pro myslivce, kynology, střelce a přátele přírody s tradicí od roku 1923

Překrásné opeřené narozeniny

Přiznám se, že vždy, když sleduji jakoukoliv ukázkou sokolnictví, rozbuší se mi srdce. Ten pocit se nejspíše dostavuje proto, že všichni ti draví ptáci, jakoby přinášeli na svých perutích dotek čehosi dávného, rytířského, mýtického, ale současně přirozeně ladného, dokonalého a čarokrásného. Ten pocit mě provází od chvíle, kdy jsem ještě jako chlapec spatřil na paži jednoho potulného skláře ochočenou káňu. Naposledy se mě zmocnil na nádvoří svatoantonského kaštieľa, kde si své čtyřicáté narozeniny připomínali slovenští sokolníci.

Byly to okamžiky, kdy se snad všichni přítomní, zdaleka nejen já, přemístili do středověku, do časů mohutného rozmachu sokolnictví. Na území dnešního Slovenska dokonce existovalo Kráľovské sokolníctví – Falconarii regii. Sám král býval nejvyšším sokolníkem, což mi tak trochu připomnělo, jak jsem právě ve Sv. Antone fotil před pár lety současného prezidenta Slovenské republiky Ivana Gašparoviče s orlem na paži.

Na Slovensku existovaly osady, kde se výhradně zabývali chovem a využitím dravých ptáků při lovu, dokonce bývaly budované tam, kde to co nejvíce odpovídalo životním potřebám dravců. Mezi nejznámější patří obec Dravce – Villa Draucariorum, což v překladu znamená obec kráľovských chovatelů sokolů. Ta vznikla na dohled od majestátného Spišského hradu.

Dravci vycvičení slovenskými sokolníky měli velmi dobrý zvuk v celých Uhrách, ale také v Itálii, Turecku a Rusku. Ne všichni však vnímali jejich činnost pozitivně. Například košičtí konšelé si v roce 1555 stěžovali králi, že „...junáci jeho veličenstva i s kapitánom i pešky i z koňa s krahulmi, so psami polujú, mnoho škody tak narobiac po poloch.“

Vlastnit dravého ptáka bylo v těch dobách nicméně věcí prestiže. Nitranský biskup Bornemisza napsal v roce 1560 králi Ferdinandovi I., že mu darem posílá čtyři sokoly, dva větší a dva malé, navíc pak čtyři roahy a tři jestřáby. V gruntovních knihách města Bratislavy jsou již k roku 1434 zaznamenány výdaje spojené s pobytem krále Zikmunda a jeho sokolnické družiny. Jako vášnivého příznivce sokolnictví popisuje ve svém básnickém díle Detvan Andrej Sládkovič krále Mateje Korvína.

Když jsem se tak v nadšení rozhlížel po živém obraze historie slovenského sokolnictví, který docela plasticky defiloval po nádvoří svatoantonského loveckého zámku, bylo to, jako bych listoval stránkami knihy *De institutione ac venatu falconem*. V Trnavě ji v roce 1749 vydal jezuita Juraj

Pray a je dodnes považovaná za nejvýznamnější písemné dílo o sokolnictví z doby uherského baroka. Vzpomenout je však třeba i kapitoly z pera Mateje Bela, který ve své práci *Notitia Hungariae* rovněž uvádí souvislosti spojené s chovem a praktickým využitím dravců k lovu.

Každá lidská činnost však má svůj rub a líc. V druhé polovině osmnáctého století začalo sokolnictví ztrácet na významu a na počátku století následujícího na Slovensku zaniklo až na výjimky docela. Naštěstí pod vlivem sokolnických nadšenců, kteří po více než století začali zakládat národní organizace, došlo k renezanci této bohubilé činnosti i pod Tatrami. Opeření krasavci začali opět vytvářet úžasnou symbiózu s člověkem. Tentokrát již ne pouze lovcem, ale především myslivcem.

V Československu byl sokolnický způsob lovu zvíře uzákoněn právní normou z roku 1967. První organizací sdružující sokolníky v Československu byl Klub sokolníků při Československém mysliveckém svazu. O čtyři roky později se pak rozdělil na Klub sokolníků s působností na území Čech a Moravy, resp. Slovenský klub sokolníků při Slovenskom poľovníckom zväzu s působností na Slovensku. Po rozdělení České a Slovenské federativní republiky v roce 1993 působí v obou zemích samostatné sokolnické kluby. Kráľové nebes však neznají hranic, stejně jako většina jejich chovatelů. Vysoko v oblacích, kde plují jako koráby v lánech blankytu, ztrácejí dobově podbarvená politická rozhodnutí veškerý smysl...

Pýchou právě letos jubilujícího slovenského sokolnictví je především zájem mladých lidí, což ostatně na celoslovenských mysliveckých slavnostech Dnů svatého Huberta bylo vidět na každém kroku. Je moc dobře, že slovenské sokolnické mládí je stejně dravé, svobodné, krásné a harmonické, jako jejich opeření svěřenci. Ostatně v žádném jiném státě Evropy se sokolnictví nevyučuje, pouze na Slovensku. Jako nepovinný předmět na Střední lesnické škole v Banské Štiavnici, tedy jen na „dolet“ k svatoantonskému zámku, kde se oslavy čtyřicátin konaly. A co víc, kde byl Slovenský klub sokoliarov natrvalo zapsán do Síně slávy slovenské myslivosti...

Text a snímky Oldřich KOUDELKA